

Kenmerken Zwitslerleven Variabel Pensioen

Wat leuk dat je een offerte hebt opgevraagd bij Zwitslerleven. Daarin staat belangrijke informatie over Zwitslerleven Variabel Pensioen en wat je mag verwachten. Omdat we het belangrijk vinden dat je goed begrijpt waar je voor kiest, leggen we in dit document aan de hand van Vera (een verzonnen persoon) verder uit wat de kenmerken van Zwitslerleven Variabel Pensioen zijn.

Even voorstellen: Vera

Vera is een vitale zestiger die, wellicht net als jij, bijna met pensioen gaat. Ook Vera heeft een pensioenkapitaal opgebouwd waarmee ze mag 'shoppen' voor een pensioeninkomen. Ze denkt na over een variabel pensioen. Maar wat betekent dat precies? Waar begint ze aan en wat kan ze verwachten? Vragen die jij misschien ook hebt.

Een verzonnen persoon Vera is een verzonnen persoon. Zo kunnen we je aan de hand van haar levensloop laten zien wat Zwitserleven Variabel Pensioen inhoudt.

Levensechte voorbeelden De voorbeelden van Vera zijn zo echt mogelijk beschreven. Toch blijven het voorbeelden. Deze voorbeelden vormen geen garantie of toezegging over de hoogte van je pensioeninkomen. Bespreek jouw situatie daarom met je financieel adviseur zo weet je welke mogelijkheden bij jou passen.

Kom je moeilijke woorden tegen?

Soms gebruiken we woorden die je misschien nog niet eerder hebt gehoord. Daarom hebben we een handige begrippenlijst gemaakt waar we moeilijke woorden uitleggen, zodat je precies weet waar het over gaat. Deze begrippenlijst sturen we mee met de offerte en de voorwaarden en kun je ook vinden op zwitserleven.nl/variabelpensioen.

Inhoud

Kiezen van je pensioen	4
Kiezen voor Zwitserleven	5
Kiezen voor Zwitserleven Variabel Pensioen	6
Verhouding vast en variabel pensioen.....	8
Zo zetten we het beleggingsdeel om in vast pensioen	9
Risico's	10
Risico's in het beleggingsdeel	10
Risico's in het vast pensioendeel	11
Risicobereidheid.....	11
Kiezen voor een hoger pensioeninkomen bij de start	13
Kiezen van partnerpensioen	15
Beleggingsrisico bij partnerpensioen	16
Kosten en vergoeding	17
Kosten	17
Fondsbeheerkosten.....	17
Portefeuilletransactiekosten (PtrK)	18
Vergoeding	19
Bonus bij leven	19
Koersen	20
Beursdag	20
Vaststellen van de koers van de beleggingsportefeuilles	20
Tijdelijk uitstellen van het berekenen van de koers	20
Aankopen of verkopen	20
Beleggingsbeleid en duurzaamheid	21
Duurzaamheidsrisico's en het effect op rendement van het beleggingsdeel in Zwitserleven Variabel Pensioen	22
Verwachte effect van duurzaamheidsrisico's op het rendement	23
Ter afsluiting	24
Wie is Zwitserleven?	24
Wie is Cardano?	24
Jouw adviseur	24

Kiezen van je pensioen

Het is december 1999. Een half jaar voor de pensioendatum van Vera. Vera krijgt informatie van haar pensioenverzekeraar over haar aanstaande pensioen. Al eerder heeft Vera afgesproken dat haar pensioen ingaat op haar 66^e en 8 maanden (de datum waarop ze voor het eerst AOW krijgt).

Volgens de informatie van haar pensioenverzekeraar heeft Vera verschillende mogelijkheden om haar pensioeninkomen vorm te geven. Op haar pensioendatum kan ze kiezen hoe haar pensioeninkomen eruitziet:

100% vast	Dit is maandelijks een vast pensioeninkomen tot aan haar overlijden.
100% variabel	Dit is maandelijks een pensioeninkomen dat volledig uit beleggingen komt en dat jaarlijks wordt vastgesteld.
Combinatie van beide	Dit is maandelijks een combinatie van vast pensioeninkomen, en deels een variabel pensioeninkomen uit beleggingen.

Bij Zwitserleven Variabel Pensioen kies je voor 100% variabel of een combinatie van beide. Je mag namelijk zelf kiezen hoe groot je het beleggingsdeel wilt maken. Het mag liggen tussen 1% en 100%, jij bepaalt zelf wat bij jou past. Kies je bijvoorbeeld voor 100% beleggen? Dan is je pensioeninkomen volledig afhankelijk van de beleggingsresultaten. Dat betekent dat jouw inkomen jaarlijks kan schommelen.

Wil je die schommelingen liever beperken?

Dan kun je kiezen voor minder beleggen en meer vast pensioen. Wil je helemaal geen beleggingsrisico lopen? Dan kun je kiezen voor het Zwitserleven Vast Pensioen. Dit is een ander product van Zwitserleven.

Het is een belangrijke keuze die Vera moet maken, die moet ze goed overwegen. Daarom besluit ze om met alle informatie naar haar pensioenadviseur te gaan. Samen bekijken ze welke keuzes ze nu moet maken. Van haar pensioenadviseur hoort Vera dat bij de keuze voor deels of volledig beleggen er twee dingen belangrijk zijn:

Financiële situatie	Beleggen betekent dat de hoogte van Vera haar pensioeninkomen kan stijgen, maar ook kan dalen. Daarom is het belangrijk om vooraf vast te stellen of Vera daardoor financieel in de problemen zou kunnen komen.
Risicobereidheid	Het is niet de bedoeling dat Vera 's nachts wakker ligt als haar pensioen daalt, ook als zij het financieel wel kan dragen. Daarom kijkt haar pensioenadviseur samen met Vera hoeveel risico zij bereid is te nemen met haar pensioenkapitaal. Later in dit document vertellen we hier meer over.

Kiezen voor Zwitserleven

Vera kijkt samen met haar pensioenadviseur bij welke pensioenverzekeraar zij haar pensioen wil onderbrengen. Vera heeft namelijk **shoprecht**. Misschien kan ze bij een andere pensioenverzekeraar een hogere uitkering krijgen of vindt ze dat een andere pensioenverzekeraar beter bij haar past. Er is keuze uit diverse pensioenverzekeraars die ieder een eigen aanbod hebben. Een financieel adviseur kan helpen met kiezen. Samen komen ze uit op het Zwitserleven Variabel Pensioen.

Shoprecht

De mogelijkheid om zelf te kiezen bij welke pensioenverzekeraar je je pensioeninkomen aankoopt met je pensioenkapitaal. Dit kan een andere pensioenverzekeraar zijn dan waar het pensioen is opgebouwd.

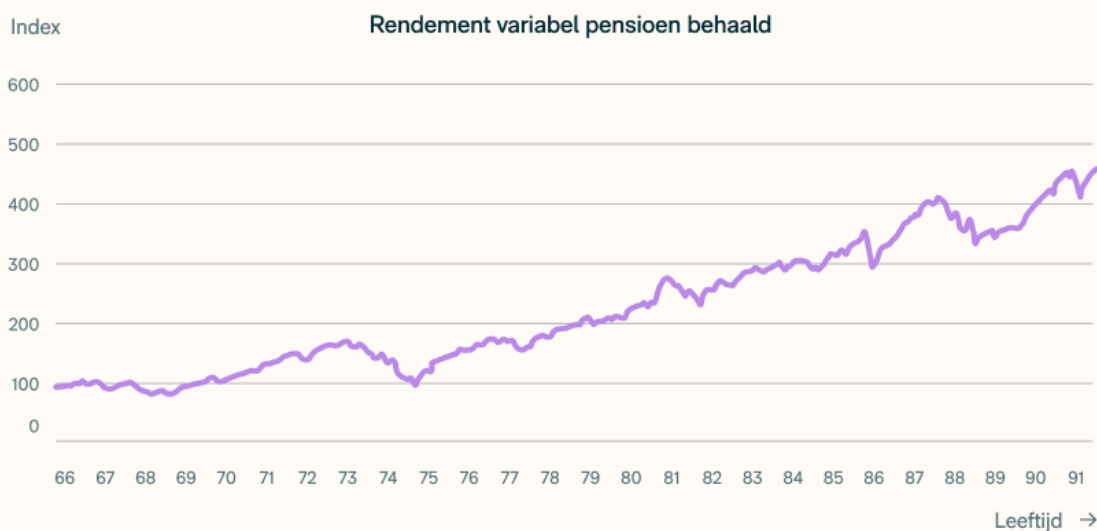
Kiezen voor Zwitserleven Variabel Pensioen

Vera en haar pensioenadviseur bekijken de verwachte inkomsten en uitgaven voor de komende jaren. Ze wil zeker weten dat haar maandelijkse pensioeninkomen in ieder geval haar vaste lasten dekt. Voor het overige deel is Vera bereid meer risico te nemen. Uit dat gesprek en een risicoprofieltoets blijkt dat ze de helft van haar pensioenkapitaal kan beleggen. Daarom past een combinatie van 50% vast en 50% variabel pensioen bij haar.

Vera sluit via haar pensioenadviseur Zwitserleven Variabel Pensioen af op 1 juni 2000. In de 25 jaar die volgen verandert er veel, ook op de financiële markten. In **afbeelding 1** zie je een weergave van hoe de beleggingen van Zwitserleven Variabel Pensioen het in die periode zouden hebben gedaan. Het Zwitserleven Variabel Pensioen bestond nog niet in 2000. Om toch inzicht te kunnen geven is voor dit voorbeeld een grafiek gemaakt met daarin een koershistorie op basis van de werkelijke **rendementen** van de beleggingen die in de huidige beleggingsmix van Zwitserleven Variabel Pensioen zitten.

Rendement

Rendement op pensioen is de winst of het verlies dat wordt behaald over het geld dat is ingelegd voor je pensioen, meestal door beleggingen. Het is de groei (of krimp) van je pensioenpot, uitgedrukt in een percentage over een bepaalde periode.

Afbeelding 1: Weergave van hoe de beleggingen van Zwitserleven Variabel Pensioen het in de afgelopen 25 jaar zouden hebben gedaan (van 1 juni 2000 tot 1 november 2025). Deze afbeelding geeft inzicht in de rendementen uit het verleden, maar biedt geen zekerheid over de toekomst.

Wanneer je kiest voor Zwitserleven Variabel Pensioen wordt (een deel van) het ingebrachte pensioenkapitaal belegd. Dat betekent dat je pensioeninkomen ieder jaar kan veranderen. We kunnen niet voorspellen wat jouw werkelijke totale pensioeninkomen per jaar gaat worden met Zwitserleven Variabel Pensioen. Dit is onder andere afhankelijk van de economische omstandigheden.

Na aftrek van kosten wordt het pensioenkapitaal dat bestemd is voor het variabel pensioen belegd in **de beleggingsmix**.

De beleggingsmix

De beleggingsmix is de manier waarop het belegde vermogen is verdeeld over verschillende fondsen met diverse soorten beleggingen, zoals bijvoorbeeld aandelen. Deze verdeling bepaalt hoeveel risico je loopt en hoeveel rendement je kunt verwachten.

De beleggingsmix bestaat uit:	Strategische verdeling	Bijsturen bij bandbreedtes
Zwitserleven VP Credits Hypothekenmix	15%	Lager dan 12,75% en hoger dan 17,25%
Zwitserleven VP Wereld Aandelen	50%	Lager dan 42,50% en hoger dan 77,50%
Zwitserleven VP Selectie	35%	Lager dan 27,75% en hoger dan 40,25%

Zwitserleven belegt jouw pensioenkapitaal volgens een vaste verdeling binnen de beleggingsmix. Deze verdeling staat vooraf vast. Omdat de waarde van beleggingen kan stijgen en dalen, kan deze verdeling na verloop van tijd afwijken. Daarom maken we gebruik van **bandbreedtes**. Op het moment dat de vaste verdeling binnen de beleggingsmix buiten deze bandbreedtes raakt, sturen we bij tot de verdeling die we aan het begin hebben afgesproken; de strategische verdeling. Bijsturing doen we altijd over de hele beleggingswaarde. Voor Zwitserleven Variabel Pensioen controleren we één keer per maand of bijsturing nodig is. Dat betekent dat de beleggingsmix tussen de twee controlemomenten buiten de bandbreedte kan komen tot de eerstvolgende bijsturing.

Bandbreedtes

Percentages waarbinnen de verdeling van de beleggingen binnen de beleggingsmix mag bewegen.

Wil je meer weten over deze beleggingsmix, de wijze van beleggen en financiële doelstelling? Kijk dan op zwitserleven.nl/variabelpensioen onder beleggingsmix en fondsen.

Verhouding vast en variabel pensioen

Het maandelijks pensioeninkomen van Vera bestaat uit een vast pensioenbedrag en een variabel pensioenbedrag uit het beleggingsdeel. Het pensioeninkomen uit het beleggingsdeel wordt elk jaar op de **polisverjaardag** opnieuw berekend. Dit gebeurt op basis van het rendement van de beleggingen in het voorgaande jaar.

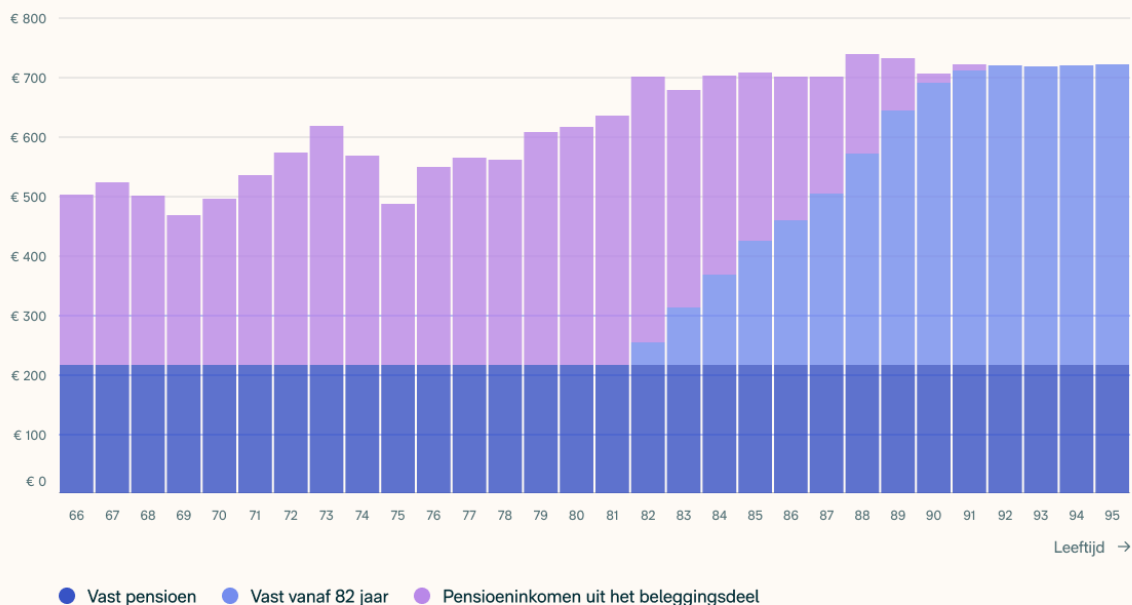
Polisverjaardag

De dag waarop je Zwitserleven Variabel Pensioen is ingegaan. Deze dag is de datum waarop we elk jaar je pensioeninkomen opnieuw vaststellen. Het nieuwe pensioeninkomen ontvang je vanaf de maand na de maand waarin jouw polisverjaardag valt. Dit bedrag geldt voor een termijn van 12 maanden.

In **afbeelding 2** zie je een voorbeeld van een pensioeninkomen dat is gekocht met een pensioenkapitaal van € 100.000. Hierbij zie je:

- het vaste pensioeninkomen dat bij de start is bepaald
- het pensioeninkomen uit het beleggingsdeel en de schommelingen daarin
- en het vaste pensioeninkomen dat wordt aangekocht vanaf 82-jarige leeftijd.

Het Zwitserleven Variabel Pensioen bestond nog niet in 2000. Het pensioeninkomen in de grafiek is berekend volgens de tarieven en andere uitgangspunten van Zwitserleven Variabel Pensioen die gelden per januari 2026. Net als in afbeelding 1 gaat het hier om werkelijke rendementen. Voor Vera betekent dit dat haar beleggingen tussen haar 73e en 74e levensjaar zijn gedaald. Het pensioeninkomen op 73-jarige leeftijd verschilt namelijk duidelijk van het pensioeninkomen op 74-jarige leeftijd. Zo wordt zichtbaar dat schommelingen in beleggingen kunnen leiden tot veranderingen in je pensioeninkomen van jaar tot jaar.

Afbeelding 2: Weergave van de veranderingen van jaar tot jaar in een pensioeninkomen. Bij aankoop met een pensioenkapitaal van € 100.000 en een verhouding 50% vast en 50% variabel.

Kun je de verhouding tussen vast en variabel pensioen aanpassen?

Als je eenmaal bent gestart met Zwitserleven Variabel Pensioen, mag je de verhouding tussen het vaste pensioen en het beleggingsdeel niet meer aanpassen volgens de wet.

Het pensioeninkomen schommelt, met af en toe een uitschieter naar boven of beneden. Vanaf haar 82^e verjaardag wordt elke maand een deel van de beleggingseenheden omgezet naar vast pensioen. Daardoor wordt de kans op stijgingen en dalingen van het pensioeninkomen steeds kleiner. Vanaf haar 92e verjaardag geniet Vera van een volledig vast pensioeninkomen.

Zo zetten we het beleggingsdeel om in vast pensioen

Vanaf de maand waarin je 82 jaar wordt, zetten wij je beleggingen geleidelijk om in een vast pensioeninkomen. Dat doen we niet in één keer, maar iedere maand verspreid over een periode van 10 jaar. Na 10 jaar is het volledige beleggingsdeel van Zwitserleven Variabel Pensioen omgezet in een volledig vast pensioeninkomen. Vanaf dat moment staat de hoogte van je pensioeninkomen vast, tot aan je overlijden. Welk deel van je beleggingswaarde wij gebruiken om vast pensioeninkomen aan te kopen, hangt af van je leeftijd en staat in de omzettingstabel (**tabel 1**). De hoogte van het vast pensioen dat je ervoor terugkrijgt, hangt af van de beleggingswaarde op dat moment, de marktrente en de levensverwachting die wij dan gebruiken.

Leeftijd van	Omzettingspercentage per maand	Omzettingspercentage per jaar
82 – 83 jaar	0,858%	10,30%
83 - 84 jaar	1,035%	12,42%
84 - 85 jaar	1,217%	14,60%
85 - 86 jaar	1,438%	17,25%
86 – 87 jaar	1,704%	20,45%
87 – 88 jaar	2,045%	24,54%
88 - 89 jaar	2,510%	30,13%
89 - 90 jaar	3,203%	38,44%
90 - 91 jaar	4,568%	54,81%
91 - 92 jaar	8,333%	100%

Tabel 1: Weergave van het percentage van de beleggingswaarde dat vanaf 82 jaar tot 92 jaar wordt omgezet in vast pensioen.

Risico's

Risico's in het beleggingsdeel

Vera beseft dat haar pensioeninkomen uit Zwitserleven Variabel Pensioen te maken heeft met verschillende risico's. Het pensioeninkomen uit het beleggingsdeel, hangt af van het rendement op de beleggingen en dus van de koerswisselingen. Het pensioeninkomen is ook afhankelijk van de ontwikkeling van de **projectierente** en de levensverwachting. Vera is bereid om deze risico's voor een deel van haar pensioeninkomen te nemen. Daar staat namelijk iets tegenover: de kans dat haar pensioeninkomen zich gemiddeld genomen positief ontwikkelt. Dat vindt ze een prettig idee.

Projectierente

De rente die wij gebruiken om de hoogte van een maandelijks variabel pensioen vast te stellen. Dit is de risicovrije rente die De Nederlandsche Bank (DNB) publiceert voor pensioenfondsen. Aan het begin van elke maand publiceert DNB de risicovrije rente van de voorgaande maand.

Door stijgende kosten van levensonderhoud blijft haar koopkracht zo beter op peil. Bij een volledig vast pensioen is haar pensioeninkomen wel zeker, maar beweegt het niet mee met economische ontwikkelingen. Daardoor zou haar koopkracht afnemen als de prijzen stijgen.

<p>Het effect op het beleggingsdeel is positief als:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koersen stijgen • Projectierente stijgt • Levensverwachting daalt	<p>Het effect op het beleggingsdeel is negatief als:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koersen dalen • Projectierente daalt • Levensverwachting stijgt
---	---

Wil je meer lezen over de invloed van de risico's op jouw pensioeninkomen? Kijk dan in de impacttabel op zwitserleven.nl/variabelpensioen, je kunt deze vinden onder documenten.

Rendementen uit het verleden geven geen garantie voor de toekomst. Zwitserleven Variabel Pensioen is een beleggingsproduct. Dat betekent dat je te maken krijgt met beleggingsrisico. Ook voor Vera geldt dat beleggingen kunnen tegenvallen. Door onverwachte gebeurtenissen in de economie of op de financiële markten, kunnen beleggingen minder, maar ook meer waard worden. Als dat gebeurt, kan dit invloed hebben op het pensioeninkomen dat Vera ontvangt.

Bij beleggen spelen ook duurzaamheidsrisico's een rol. In het hoofdstuk **Beleggingsbeleid en duurzaamheid** leggen we je uit wat deze risico's zijn en hoe duurzaamheidsrisico's mee worden genomen in de beleggingsbeslissingen van de fondsen uit de beleggingsmix. Ook vertellen we wat dit kan betekenen voor het verwachte rendement.

Heb je hulp nodig bij je keuze?

Een goede keuze maken doe je samen met je pensioenadviseur. Een pensioenadviseur kijkt namelijk of je dit risico financieel kunt en wilt dragen. Zo maak je een keuze die past bij jouw situatie en bij wat jij belangrijk vindt voor later.

Risico's in het vast pensioendeel

Bij het aankopen van vast pensioeninkomen op de pensioendatum en vanaf 82 jaar houden we rekening met de levensverwachting en de marktrente op dat moment. Dat heeft invloed op de hoogte van het pensioeninkomen dat je ontvangt.

Langlevenrisico

Bij het aankopen van vast pensioeninkomen houden we rekening met de levensverwachting. We worden steeds ouder en dus stijgt de levensverwachting. Dat betekent dat we bij het berekenen van het vaste pensioeninkomen voor Vera rekening moeten houden met een langere periode waarin pensioen wordt uitgekeerd. Daardoor ontvangt Vera voor hetzelfde pensioenkapitaal een lager pensioeninkomen dan wanneer de levensverwachting gelijk was gebleven of gedaald.

Marktrisico

Bij het aankopen van vast pensioeninkomen houden we rekening met de marktrente. Ook dit heeft invloed op het tarief waartegen we pensioen aankopen. Hoe lager de rente, hoe lager het pensioeninkomen dat Vera hiervoor ontvangt.

Risicobereidheid

Bij het afsluiten van het Zwitserleven Variabel Pensioen vul je samen met je adviseur de risicoprofieltoets in. Je risicoprofiel wordt bepaald op basis van de informatie die je invult in de risicoprofieltoets over jouw financiële positie, kennis, ervaring, doelstellingen en risicobereidheid. Minimaal één keer per 5 jaar vragen wij je om de risicoprofieltoets opnieuw in te vullen. Zo blijven we goed aansluiten bij jouw situatie en de risicobereidheid die je hebt. Daarnaast kun je de risicoprofieltoets ook zelf tussentijds invullen als er grote veranderingen zijn in je financiële situatie. Bijvoorbeeld door een belangrijke gebeurtenis in je leven zoals bij echtscheiding, overlijden van je eventuele partner of onverwachte stijging van zorgkosten. Blijkt uit de toets dat het voor je situatie passend is om met minder risico te beleggen? Dan passen wij de beleggingsmix van het beleggingsdeel aan. Vanaf dat moment beleggen we dan voor het grootste deel in obligaties, omdat deze minder risicovol zijn dan aandelen. Dit noemen we de **defensieve beleggingsmix**.

Defensieve beleggingsmix

Deze beleggingsmix zorgt meestal voor stabielere uitkomsten met minder grote schommelingen. Daar staat tegenover dat obligaties vaak minder rendement opleveren dan bijvoorbeeld aandelen. Daardoor zal het pensioeninkomen uit het beleggingsdeel naar verwachting lager uitvallen dan bij de oorspronkelijke beleggingsmix.

De beleggingsmix bestaat dan uit:	Strategische verdeling oorspronkelijke beleggingsmix	Strategische verdeling defensieve beleggingsmix
Zwitserleven VP Credits Hypothekenmix	15%	naar 5%
Zwitserleven VP Wereld Aandelen	50%	naar 18%
Zwitserleven VP Selectie	35%	naar 12%
Zwitserleven VP Obligatie	0%	naar 65%

Ook bij een de defensieve beleggingsmix maakt Zwitserleven gebruik van bandbreedtes:

Defensieve beleggingsmix:	Strategische verdeling	Bijsturing bij bandbreedtes
Zwitserleven VP Credits Hypothekenmix	5%	Lager dan 4,25% en hoger dan 5,75%
Zwitserleven VP Wereld Aandelen	18%	Lager dan 15,30% en hoger dan 20,70%
Zwitserleven VP Selectie	12%	Lager dan 10,20% en hoger dan 13,80%
Zwitserleven VP Obligatie	65%	Lager dan 55,25% en hoger dan 74,75%

Wil je meer weten over deze beleggingsmix, de wijze van beleggen en financiële doelstelling? Kijk dan op [zwitserleven.nl/variabelpensioen](https://www.zwitserleven.nl/variabelpensioen).

Kiezen voor een hoger pensioeninkomen bij de start

Bij het afsluiten van Zwitserleven Variabel Pensioen kan je kiezen voor een hoger pensioeninkomen bij de start, ook wel **vaste daling** genoemd. We verhogen dan het pensioeninkomen meteen met een deel van de verwachte beleggingsresultaten. Bij de start van je pensioeninkomen stellen we hiervoor een percentage vast op basis van een deel van de verwachte beleggingsresultaten.

Vaste daling

De vaste daling is het vaste percentage waarmee een variabel pensioen elk jaar wordt verlaagd. Dit percentage wordt vooraf vastgesteld en blijft tijdens de looptijd gelijk. Met de vaste daling krijgt de deelnemer in het begin een hoger pensioen, omdat alvast rekening wordt gehouden met een bepaald verwacht beleggingsresultaat.

Vera kiest voor een hoger pensioeninkomen bij de start. Hierdoor is haar pensioeninkomen op de ingangsdatum hoger dan wanneer zij niet voor een vaste daling had gekozen.

Vaste daling

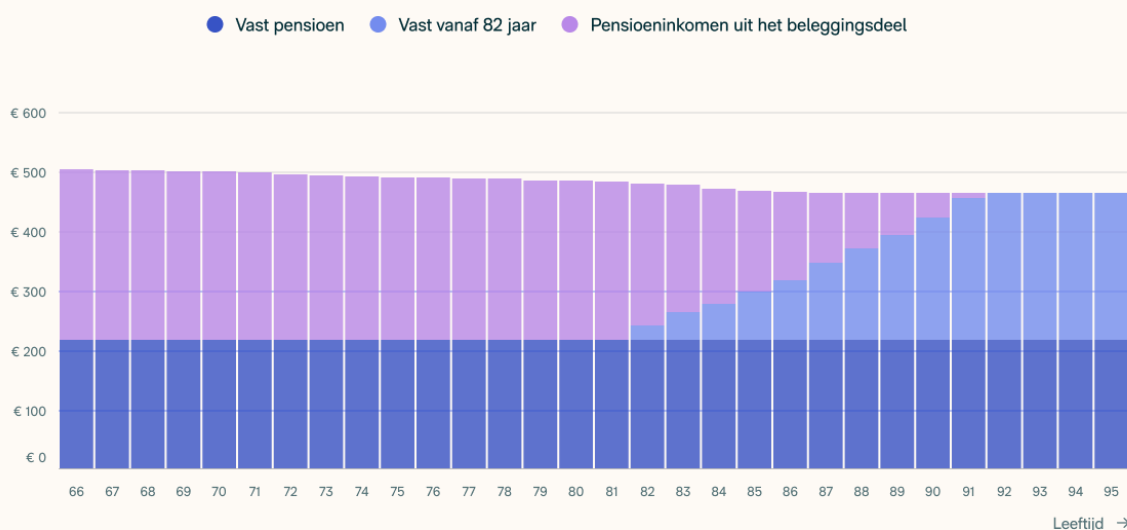
Het pensioeninkomen is op de ingangsdatum hoger, maar daalt jaarlijks met een vooraf afgesproken percentage, in de verwachting dat beleggingsresultaten dit compenseren.

- Is het beleggingsresultaat ongeveer zoals verwacht? Dan blijft je pensioeninkomen het jaar erop ongeveer **gelijk**.
- Is het beleggingsresultaat beter dan verwacht? Dan **stijgt** je pensioeninkomen.
- Is het beleggingsresultaat lager dan verwacht? Dan **daalt** je pensioeninkomen.

Geen vaste daling

Het pensioeninkomen is in het eerste jaar lager dan bij vaste daling. Daar staat tegenover dat de kans groter zal zijn dat het pensioeninkomen zich in de jaren daarna positief ontwikkelt. Dit komt omdat het pensioeninkomen bij de start niet alvast verhoogd is met een deel van de verwachte beleggingsresultaten.

Omdat Vera in het eerste jaar al een voorschot heeft gekregen, moeten de beleggingen het goed doen wil het pensioeninkomen van Vera nog stijgen. Het is daarom waarschijnlijker dat haar pensioeninkomen in de loop van tijd gelijk blijft. Als de beleggingsresultaten tegenvallen zal het pensioeninkomen waarschijnlijk dalen. In **afbeelding 5** zie je hoe in de offerte verwacht wordt dat het pensioeninkomen van Vera gaat verlopen rekening houdend met een vaste daling.

Afbeelding 5: Weergave van het verwachte verloop van het pensioeninkomen van Vera bij de keuze voor vaste daling. Dit is een voorbeeld op basis van een pensioenkapitaal van € 100.000 en een verhouding 50% vast en 50% variabel bij de start.

De wetgever stelt de regels vast voor de bepaling van de vaste daling. Zwitserleven stelt op de ingangsdatum jouw vaste daling vast. Na ingang van het Zwitserleven Variabel pensioen blijft jouw vaste daling in principe altijd gelijk en verandert niet meer. Alleen in geval van wijziging van de beleggingsmix of door aanpassing van de aannames over rente en beleggingen die we moeten gebruiken in de berekeningen, kan het voorkomen dat het nieuwe maximum voor de vaste daling lager ligt dan jouw vaste daling. In dat geval passen wij je vaste daling aan naar dit nieuwe maximum. Bij de eerstvolgende polisverjaardag herrekenen wij dan het pensioeninkomen uit je beleggingsdeel met je nieuwe vaste daling. Als je vaste daling moet worden verlaagd, betekent dit dat het pensioeninkomen lager wordt.

Wat gebeurt er met de vaste daling als je risicobereidheid verandert?

Als blijkt dat het passend is voor jouw situatie om minder beleggingsrisico te nemen, dan passen wij de beleggingen aan naar de defensieve beleggingsmix. Deze wijziging kan invloed hebben op je vaste daling, omdat bij iedere beleggingsmix een andere vaste daling hoort. De nieuw vastgestelde vaste daling nemen wij mee in de berekening van je totale pensioeninkomen op de eerstvolgende polisverjaardag. Is het nieuwe maximum voor de vaste daling lager dan eerder was vastgesteld? Dan passen wij de periodieke vaste daling hierop aan en verlagen we deze. Zo blijft je pensioeninkomen zo goed mogelijk aansluiten bij je aangepaste beleggingsmix en voldoet het aan de geldende wet- en regelgeving.

Kiezen van partnerpensioen

Vóórdat je Zwitserleven Variabel Pensioen afsluit, maak je samen met je partner een keuze over het pensioen voor je partner na jouw overlijden. Dit noemen we het partnerpensioen. Het partnerpensioen is een percentage van je pensioeninkomen, met een maximum van 70%. Je bepaalt samen met je partner of je een partnerpensioen wilt verzekeren en, als je dat wilt, hoe hoog dit percentage is.

Hoogte van het partnerpensioen De hoogte van het partnerpensioen beweegt mee met jouw pensioeninkomen. Daarom stellen wij het partnerpensioen elk jaar opnieuw vast op de polisverjaardag. De actuele hoogte zie je terug in het jaarlijkse overzicht dat je rond die datum ontvangt.

Leeftijd van 92 jaar Vanaf het moment dat je 92 jaar wordt én je partner nog in leven is, staat het partnerpensioen vast. Overlijdt je daarna, dan ontvangt je partner een partnerpensioen ter hoogte van het gekozen percentage van het vastgestelde pensioeninkomen dat je op dat moment ontvangt. Dit bedrag wordt na je overlijden levenslang aan je partner uitgekeerd.

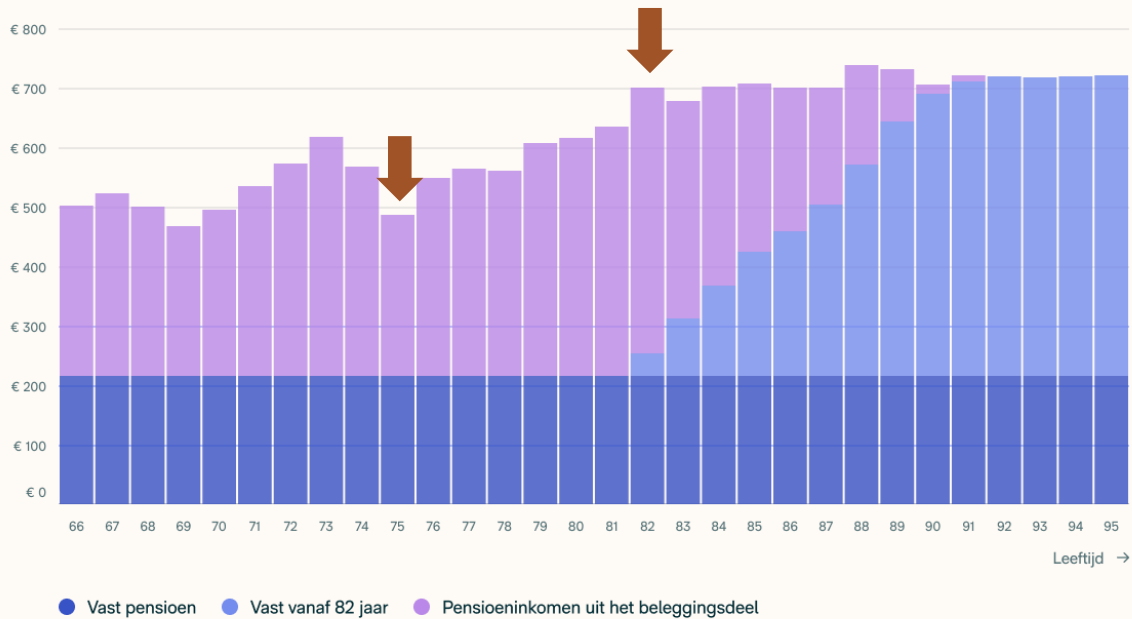
In het voorbeeld gingen we er tot nu toe van uit dat Vera alleenstaand is. Stel nu dat zij een partner heeft. Samen kiezen zij ervoor om een partnerpensioen te verzekeren voor het geval Vera als eerste komt te overlijden. Standaard gaan we uit van een partnerpensioen van 70% van het pensioeninkomen. Dit is het maximaal mogelijke partnerpensioen, maar een lager percentage kan ook. Vera doet er goed aan met haar partner te bespreken hoeveel inkomen er nodig is als zij komt te overlijden. Op basis daarvan kiest Vera dan voor welk percentage zij partnerpensioen wil verzekeren.

Kies je voor partnerpensioen?

Dan betekent dat automatisch dat je ouderdomspensioen lager wordt. Voor het partnerpensioen berekenen we namelijk een vergoeding: een risicopremie. Hoe hoog die premie is, hangt onder andere af van jouw leeftijd en die van je partner en van de hoogte van de uitkering.

Beleggingsrisico bij partnerpensioen

Ook een partnerpensioen kent een beleggingsrisico. De hoogte van het partnerpensioen hangt namelijk af van jouw pensioeninkomen op het moment dat je overlijdt. In **afbeelding 6** is met pijltjes aangegeven dat het pensioeninkomen – en daarmee ook het partnerpensioen - soms met tientallen euro's per maand kan verschillen. Bij het moment van overlijden wordt, in het geval van Vera, 70% van het pensioeninkomen van dat moment, uitgekeerd aan haar partner zolang die leeft.

Afbeelding 6: Voorbeeld van hoe het moment waarop je overlijdt bepalend is voor de hoogte van het partnerpensioen.

Wat gebeurt er als jij eerder overlijdt dan je partner?

Dan ontvangt je partner een pensioeninkomen vanaf de maand volgend op je overlijden. Het partnerpensioen eindigt op het moment dat je partner overlijdt. In de maand waarin je partner overlijdt, betalen wij voor de laatste keer het maandelijkse bedrag aan partnerpensioen uit.

Wat gebeurt er als je partner eerder overlijdt dan jij?

Als je partner eerder overlijdt dan jij, dan vervalt op dat moment het verzekerde partnerpensioen. Ben je dan nog geen 92 jaar? Dan vervalt op de eerstvolgende polisverjaardag ook de gereserveerde beleggingswaarde voor het partnerpensioen. Ook stopt dan de risicopremie voor het partnerpensioen. Jouw pensioeninkomen uit het beleggingsdeel verandert hierdoor niet.

Kosten en vergoeding

Kosten

Wanneer je kiest voor Zwitserleven Variabel Pensioen, betaal je kosten voor het beheren van je pensioen en je beleggingen. Deze kosten vind je terug in de offerte en op je polis en staan vast. Hieronder leggen we overzichtelijk uit welke kosten en vergoedingen er zijn.

Eenmalige kosten	Deze kosten houden we één keer in op je pensioenkapitaal wanneer je pensioen start: <ul style="list-style-type: none"> • Eerste kosten • Administratiekosten.
Doorlopende kosten	Elke maand halen wij kosten uit de beleggingswaarde <ul style="list-style-type: none"> • Risicopremie voor partnerpensioen (alleen als je partnerpensioen hebt gekozen). • Fondsbeheerkosten. Dit zijn de kosten voor het beheren van de beleggingsportefeuilles. • Portefeuilletransactiekosten (PtrK). Dit zijn alle kosten die ontstaan bij het uitvoeren van transacties in de beleggingsportefeuilles.

Fondsbeheerkosten

De fondsbeheerkosten zijn de kosten voor het beheren van de beleggingsportefeuilles en bestaan uit twee onderdelen:

Beheerkosten	Dit noemen we de Lopende Kosten Factor (LKF) <ul style="list-style-type: none"> • 0,30% per jaar • Altijd gelijk en verwerkt in de koers van de beleggingsportefeuilles • Dit is inclusief de kosten die de fondsbeheerder, Cardano, rekent voor het beheer van de onderliggende Zwitserleven fondsen • Sluit aan bij de LKF-regels van de Wet op het financieel toezicht (Wft) • Worden dagelijks verrekend.
Overige beheerkosten	Dit is het verschil tussen de totale fondsbeheerkosten die in je offerte staan en de 0,30% beheerkostenvergoeding. Deze kosten zijn bedoeld voor de (beleggings)administratie die Zwitserleven uitvoert. Deze kosten worden maandelijks onttrokken aan de beleggingswaarde door verkoop van beleggingen.

Portefeuilletransactiekosten (PtrK)

PtrK zijn alle kosten die ontstaan bij het uitvoeren van transacties in de beleggingsportefeuilles. Zonder PtrK is beleggen niet mogelijk. PtrK maken geen onderdeel uit van de fondsbeheerkosten of de LKF, maar worden verwerkt in de koers. Het PtrK-percentage wordt jaarlijks vastgesteld en is gebaseerd op alle transactiekosten, gedeeld door de gemiddelde waarde van de portefeuille, over de afgelopen drie jaar. PtrK bestaan uit het volgende:

Interestkosten

Als een portefeuille tijdelijk 'rood staat' (bijvoorbeeld in afwachting van een transactie), kan rente verschuldigd zijn. Dit noemen we interestkosten. Zwitserleven en Cardano proberen deze kosten zoveel mogelijk te beperken.

Financiële transactiebelasting

Op financiële transacties kan belasting worden geheven. Dit heet Financial Transaction Tax (FTT). In Nederland is de overdrachtsbelasting bij het kopen van een huis een bekend voorbeeld. Daarnaast geldt FTT bij beleggingen in bijvoorbeeld bedrijfspanden, landbouwgrond of delfstoffen. Omdat beleggingsportefeuilles vooral in het buitenland beleggen, kunnen daar andere FTT-regels gelden.

Belastingen op rente en/of dividend

Er kan belasting worden ingehouden op rente en dividend binnen de beleggingsportefeuilles en fondsen. Dit heet dividend- of bronbelasting. Zwitserleven of Cardano probeert deze belasting voor je terug te krijgen, via aangifte in Nederland of door deze in het buitenland terug te vragen. Terugontvangen bedragen worden, na aftrek van kosten, toegevoegd aan de waarde van de portefeuille. We vragen alleen belasting terug als dat naar verwachting meer oplevert dan het kost.

Op- en afslagen van onderliggende fondsen

Onderliggende fondsen rekenen soms op- en afslagen bij in- en uitstappen. Die zijn bedoeld om transactiekosten eerlijk toe te rekenen aan de belegger die de transactie veroorzaakt. Zwitserleven Variabel Pensioen rekent zelf geen op- en afslagen, maar de onderliggende fondsen wel. Daarom maken deze kosten deel uit van de PtrK.

Zwitserleven en Cardano verdienen geen geld aan transacties. Cardano en eventuele externe fondsbeheerders die zij inschakelt, houden bij het uitvoeren van hun transacties rekening met de PtrK. Transacties die meer kosten veroorzaken dan ze naar verwachting bijdragen aan het rendement, worden niet uitgevoerd. Daarnaast voert Cardano een beleid waarbij actief wordt gezocht naar de laagst mogelijke transactiekosten. Dit noemen we Best Execution.

Vergoeding

Bonus bij leven

Bij Zwitserleven Variabel Pensioen ontvang je een pensioeninkomen zolang je leeft. Wanneer je overlijdt, vervalt je beleggingswaarde. Als compensatie hiervoor krijg je een vergoeding: een bonus bij leven.

Deze bonus

- ontvang je zolang je leeft, maar alleen over het deel van je pensioeninkomen dat uit beleggingen komt.
- is een vergoeding in de vorm van beleggingseenheden.
- is afhankelijk van de beleggingswaarde op dat moment en wordt daarom elke maand opnieuw berekend, met hetzelfde tarief als voor het partnerpensioen.

Koersen

Beursdag

Op elke beursdag stellen wij een koers vast. Beursdagen zijn alle doordeweekse dagen, met uitzondering van:

- Nieuwjaarsdag (1 januari)
- Goede Vrijdag
- 2e Paasdag
- Dag van de Arbeid (1 mei)
- 1e Kerstdag (25 december) en 2e Kerstdag (26 december).

Ook kan er een extra dag zijn waarop de beurs dicht is door bijzondere omstandigheden.

De koers publiceren we op werkdagen rond 16:00 uur op zwitserleven.nl/fondsen.

Vaststellen van de koers van de beleggingsportefeuilles

Voor elk van de vier beleggingsportefeuilles binnen Zwitserleven Variabel Pensioen voeren wij een aparte administratie. Alle opbrengsten, kosten en wijzigingen staan hierin. Ten minste één keer per beursdag stellen wij van elke afzonderlijke beleggingsportefeuille de totale waarde per beleggingseenheid vast in euro's.

Tijdelijk uitstellen van het berekenen van de koers

In bijzondere situaties kan het voorkomen dat wij de berekening van de koers tijdelijk moeten uitstellen. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren wanneer de handel op de beurs stilligt door bepaalde politieke, economische of militaire omstandigheden, of als er langere tijd geen verbinding gemaakt kan worden tussen ICT-systemen.

Aankopen of verkopen

Aankopen of verkopen van beleggingseenheden gaat altijd via de beleggingsportefeuille. Het is niet mogelijk om beleggingseenheden in een van de beleggingsportefeuilles aan een ander te verkopen.

Beleggingsbeleid en duurzaamheid

De toekomst houdt ons allemaal bezig. We willen een goede financiële basis bieden in een wereld die ertoe doet. Daarom beleggen we voor Zwitserleven Variabel Pensioen ook met aandacht voor duurzaamheid. Als onderdeel van Athora Netherlands nemen we onze verantwoordelijkheid serieus. Daarom houden we met onze keuzes rekening met klimaat, natuur en sociale omstandigheden. Dit hebben we allemaal vastgelegd in ons duurzaam beleggingsbeleid. Dit beleid vormt het uitgangspunt voor de selectie van fondsen voor de beleggingsmix van het Zwitserleven Variabel Pensioen.

Zwitserleven Variabel Pensioen promoot **ES-kenmerken**. Voor het beleggingsdeel maken we gebruik van Zwitserleven fondsen. De beheerder van deze Zwitserleven fondsen is Cardano. Cardano zorgt er zoveel mogelijk voor dat de beleggingen van de fondsen voldoen aan de ES-kenmerken. Het beleggingsbeleid van Cardano komt in grote lijnen overeen met ons beleggingsbeleid.

ES-kenmerken

Milieu- (E) en sociale (S) kenmerken die een beleggingsproduct promoot en meeneemt in het beleggingsbeleid. Concreet betekent dit dat bij de selectie en het beheer van beleggingen rekening wordt gehouden met bijvoorbeeld:

- *E (Environmental / milieu): klimaatimpact (zoals CO₂-uitstoot), energieverbruik, vervuiling, afval, water- en landgebruik, biodiversiteit.*
- *S (Social / sociaal): arbeidsomstandigheden, mensenrechten in de keten, gezondheid & veiligheid, omgang met klanten en lokale gemeenschappen.*

Belangrijk: ES-kenmerken zeggen dat het product deze kenmerken nastreeft/meeweegt, maar het is niet hetzelfde als een product dat een duurzame belegging als doel heeft.

Bij Zwitserleven Variabel Pensioen hoort ook informatie over duurzaamheid. Wij vinden het belangrijk dat je weet wat de duurzaamheidsambitie van jouw pensioen is en hoe jouw pensioen hiermee omgaat. Dit doen we in duurzaamheidsrapportages. Je vindt deze rapportages op zwitserleven.nl/variabelpensioen.

Meer informatie over duurzaam beleggen bij Zwitserleven vind je op zwitserleven.nl/variabelpensioen

Duurzaamheidsrisico's en het effect op rendement van het beleggingsdeel in Zwitserleven Variabel Pensioen

Voor het beleggingsdeel in het Zwitserleven Variabel Pensioen wordt er belegd in de Zwitserleven fondsen die door Cardano worden beheerd. Als fondsbeheerder neemt Cardano de beleggingsbeslissingen voor elk fonds. We leggen je graag uit hoe Cardano **duurzaamheidsrisico's** meeneemt in de beleggingsbeslissingen van de fondsen. Ook laten we zien wat dit kan betekenen voor het verwachte rendement.

Duurzaamheidsrisico

een gebeurtenis of omstandigheid op het gebied van milieu, maatschappij of goed bestuur (ESG) die een negatief effect kan hebben op de waarde van beleggingen.

Cardano beoordeelt daarom of er duurzaamheidsrisico's zijn bij de bedrijven en instellingen waarin de Zwitserleven fondsen beleggen.

Hoe beoordeelt Cardano deze risico's?

Cardano meet duurzaamheidsrisico's met behulp van:

- gegevens van onafhankelijke dataleveranciers
- Value at Risk gegevens over klimaatrisico's.

Daarbij kijkt Cardano niet alleen naar individuele bedrijven en sectoren, maar ook naar duurzaamheidsrisico's die kunnen spelen in specifieke landen of regio's, zoals toenemende blootstelling aan natuurrampen (onder andere door klimaatverandering) of maatschappelijke onrust.

De belangrijkste duurzaamheidsrisico's van Zwitserleven Variabel Pensioen hebben te maken met:

- productie, distributie en gebruik van fossiele brandstoffen
- beheer van chemicaliën en afval, landgebruik en watergebruik
- klimaatverandering en extreem weer
- gedrag en integriteit van organisaties
- het onverantwoord omgaan met personeel en andere betrokkenen, zoals klanten en de lokale omgeving.

Cardano beperkt duurzaamheidsrisico's door bedrijven en instellingen te screenen, met hen in gesprek te gaan (engagement) en soms door een belegging in een onderneming of instelling uit te sluiten op basis van het Duurzaam Beleggingsbeleid van Cardano.

Verwachte effect van duurzaamheidsrisico's op het rendement

Deze risico's kunnen ervoor zorgen dat het rendement van de fondsen lager uitvalt. En dat heeft weer impact op de hoogte van je pensioeninkomen. In dit overzicht kan je belangrijkste duurzaamheidsrisico's per fonds in het Zwitserleven Variabel Pensioen lezen. Ook hebben we daarbij opgenomen wat het mogelijke effect van die duurzaamheidsrisico is op het rendement van het fonds.

Wil je meer weten? In het [prospectus van Zwitserleven Beleggingsfondsen](#) (hoofdstuk 8.6 en 11) vind je uitgebreidere informatie.

Gelden de duurzaamheidsrisico's ook voor het vaste deel van Zwitserleven Variabel Pensioen?

Voor het vaste deel belegt Zwitserleven voor eigen rekening en risico. Hierbij houden we ook rekening met duurzaamheidsrisico's. De beleggingsresultaten, en dus de duurzaamheidsrisico's, hebben geen invloed op het vaste deel van het pensioeninkomen. Het pensioeninkomen uit het vaste deel is gegarandeerd. Lees over het beleggingsbeleid en hoe we daarin rekening houden met duurzaamheidsrisico's op [Duurzaamheidsinformatie voor SRLEV](#).

Ter afsluiting

Wie is Zwitserleven?

Zwitserleven is een handelsnaam van SRLEV N.V. In dit document noemen we SRLEV N.V. daarom Zwitserleven. Zwitserleven is je verzekeraar en juridisch eigenaar van de beleggingen. Ook beheert Zwitserleven de beleggingsportefeuilles en treedt zij op als gekwalificeerde belegger. Voor het dagelijkse beheer van het vermogen werkt Zwitserleven samen met Cardano. De administratie van de beleggingsportefeuilles wordt verzorgd door BNP Paribas Security Services. Zwitserleven staat onder toezicht zoals opgenomen in de Wet op het financieel toezicht (Wft).

Zwitserleven is onderdeel van Athora Netherlands N.V. Wil je meer weten over Athora Netherlands, de beleggingen van Athora Netherlands, de kredietwaardigheid en solvabiliteit? Dan kan je dit nalezen in het [Solvency Financial Condition Report](#) van Athora Netherlands.

Wie is Cardano?

Cardano Asset Management N.V. is de fondsbeheerder van de fondsen binnen de beleggingsportefeuilles. Cardano is een verantwoorde fondsbeheerder en beschikt over alle noodzakelijke vergunningen. Daarnaast is Cardano volledig gecertificeerd volgens ISAE 3402 type II. Dat betekent dat het fondsbeheer zorgvuldig gecontroleerd gebeurt.

Jouw adviseur

Zwitserleven Variabel pensioen is een complex product. Daarom verkopen wij dit uitsluitend via een adviseur. Je adviseur begeleidt je bij het maken van keuzes, beantwoordt je vragen en geeft advies dat past bij jouw persoonlijke situatie. Waar nodig stemt je adviseur af met een contactpersoon bij Zwitserleven. Zo sta je er niet alleen voor.

Zwitsersleven